

Compostthee reduceert gebruik gewasbeschermingsmiddelen

„Compostthee raakt zo langzamerhand ingeburgerd”, meent een leverancier van het brouwsel. Ook in de boomkwekerij neemt het gebruik toe. Volgens gebruikers reduceert de thee de afhankelijkheid van bestrijdingsmiddelen.

„Het gebruik van compostthee in Nederland groeit. Van de mensen die ermee starten, stoppen er maar weinig en jaarlijks zijn er nieuwe kwekers die met compostthee starten”, aldus Martijn van Vijfeijken van Soil-Tech Solutions in Biezenmortel, onderdeel van Van Iersel Compost. Volgens Van Vijfeijken is het een olievlek die zich langzaam uitbreidt. „Kwekers staan in het begin vaak sceptisch tegenover het gebruik. Als ze echter meerdere positieve ervaringen van collega-kwekers horen, trekt dat ze uiteindelijk toch over de streep om compostthee te gaan gebruiken.” Uit ervaring blijkt dat kwekers hun gebruik van gewasbeschermingsmiddelen met wel 70% zien afnemen als ze compostthee gebruiken. Dat zijn cijfers die ook sceptische kwekers overtuigen om het brouwseltje toe te passen.

Het moet passen

Compostthee is echter niet geschikt voor alle kwekers. „Het moet binnen je teeltsysteem passen”, waarschuwt Van Vijfeijken. Compostthee is onderdeel van een aantal maatregelen op de kwekerij, waarbij kwekers op een vrij natuurlijke manier proberen te kweken. „Als er vaak met chemische middelen wordt gespoten, heeft compostthee minder effect. De chemische middelen breken namelijk de positieve schimmels en bacteriën weer af, zonder dat deze hun werk kunnen doen.”

Om die reden werkt Soil-Tech Solutions samen met adviesorganisaties die streven naar een natuurlijke manier van kweken. In de boomkwekerij werken ze onder andere samen met Groeibalans uit Zundert, in de glastuinbouw en groenteteelt is dat vooral met HortiNova. In de boomkwekerij zie je hierdoor dat het gebruik van compostthee vooral in het zuidelijke deel van het land meer gemeengoed is.

Boomkwekerij Coonen uit het Limburgse Baarlo gebruikt nu voor het derde jaar compostthee. „Wij zijn 70% minder bestrijdingsmiddelen gaan gebruiken. Momenteel spuiten we alleen nog chemisch tegen spint en luis, als de biologische bestrijding niet effectief genoeg is”, aldus René Coonen. De

heesterkweker wil het geen wondermiddel noemen, maar is wel erg tevreden over de werking. „Voorheen moesten we toch vaak spuiten tegen bladvlekken en schimmels als *Phytophthora* en *Pythium*, daar hebben we nu veel minder problemen meer mee.”

Een aantal medewerkers heeft een aantal jaren geleden een cursus bodembioïologie bij René Jochems van Groeibalans gevolgd. „Daarna zijn wij hier dingen op de kwekerij anders gaan doen. We maken meer gebruik van compostthee en voegen nuttige bodemschimmels als *Mycorrhiza* toe aan ons steekgrond. Bovendien zijn we minder gaan spuiten”, aldus Coonen. Het bedrijf wilde als volgende stap ook het gebruik van meststoffen verlagen, maar dat is tot op heden nog niet gerealiseerd. Toch probeert het steeds een stapje verder te gaan in het streven naar een zo natuurlijk mogelijk teeltsysteem, zonder gebruik van chemie.

Momenteel worden op het bedrijf bij zo'n 20 gewassen plantsapmetingen gedaan. Samen met Van Iersel en Groeibalans wordt gekeken naar de informatie die dat oplevert en hoe ze daar gericht op kunnen gaan sturen. „We proberen meer zicht te krijgen op de processen in de plant en het effect van ons handelen daarop. Door gedurende een jaar te meten, kunnen we volgende jaren misschien besparen op de bemesting.”

Regelmatig spuiten

Ook Jan Mouws is erg tevreden over de werking van compostthee op zijn bedrijf. Hij bespuit zijn gewas één keer in de twee tot drie weken met de thee. Andere middelen gebruikt hij niet. Mouws werkt op zijn kwekerij nagenoeg biologisch, zowel op het gebied van gewasbescherming als van bemesting. Als meststof gebruikt hij met name compost. Dit versterkt de werking van de compostthee weer, omdat deze als voedingsbodem fungeert

Foto: Rens Kromhout

voor de gunstige micro-organismen.

„Je moet je hele teelt als één systeem zien. Je kunt niet één stap aanpassen en met de rest van je teelt volgens het gangbare principe blijven werken, want dan behaal je geen resultaat. Je bemesting en bestrijding en het gebruik van nuttige schimmels en bacteriën onder en boven de grond zijn een geheel. Je moet ernaar streven alles in harmonie met elkaar te laten zijn.”

Zelf brouwen

Compostthee is niet kant-en-klaar te koop. Er zijn wel pakketten beschikbaar waarmee je je eigen thee kunt brouwen. „Dat heeft te maken met onder andere de houdbaarheid, die is zonder beluchting minimaal. Wij kunnen het dus niet maken en dan in flessen op de plank zetten tot een kweker het afneemt”, aldus Van Vijfeijken.

De thee wordt in een speciaal vat gebrouwen, dat voorzien is van beluchting. „De beluchting is essentieel voor een goede compostthee. De thee moet namelijk goede mi-

Bij Boomkwekerij Coonen verspuiten ze één keer in de twee weken in de tunnels de compostthee met een motorvernevelaar. Buiten maken ze gebruik van een zelfrijdende spuit.

ten om thee van te trekken. Daarbij hebben kwekers de keuze uit schimmel- of bacteriegedomineerde compost. Voor de thee wordt verder gewoon kraanwater gebruikt, die echter wel eerst een uur wordt belucht, voor de overige elementen kunnen worden toegevoegd.

Brouwproces

„Het kost ongeveer een half uur om het brouwproces op te zetten. Vervolgens moet de thee minimaal 24 uur trekken”, aldus Van Vijfeijken. De thee mag wel langer trekken. Ook kan er een deel worden onttrokken, terwijl de rest gewoon verder staat te borrelen. „Ervaring leert echter dat na verloop van tijd de compost bezinkt en aan gaat koeken in de tank”, aldus de leverancier. Kwekers kunnen er wel voor kiezen om de thee over te pompen in een ander vat en de beluchting over te hangen. „Met beluchting kan je rustig een week of twee gebruikmaken van de gebrouwen thee, zonder beluchting moet je het binnen één dag opmaken.” De thee wordt vervolgens maximaal 1 op 10 verdund, waarbij er 500 l spuitvloeistof per ha wordt gebruikt. 100 l thee is dan goed voor 2 ha.

Coonen heeft een 1.000 l-vat. „We brouwen de thee en gebruiken vervolgens iedere keer een deel. Uiteindelijk doen we meestal een week tot twee weken met een vat. Daarbij bespuiten we een keer in de twee weken ons gewas, zowel binnen als buiten.”

Spuiten

Coonen verspuit het brouwsel buiten met zijn zelfrijdende spuitmachine. Binnen wordt het gewas met de motorvernevelaar bespoten. Mouws spuit buiten met een opbouwspuit, binnen wordt de thee verneveld met de Low Volume Mister (LVM). Van Vijfeijken: „Eigenlijk kan je het op alle manieren verspuiten. Er zijn ook klanten die het gewoon met de beregeningsinstal-

Thee van compost

Compostthee is een waterig extract van compost die speciaal gemaakt is voor dit doel. Voor een goede thee moet de compost rijp en goed gehumificeerd zijn. Er is speciale schimmelgedomineerde of bacteriegedomineerde compost te krijgen. De thee wordt gemaakt in speciaal beluchte vaten waar water, compost en micro-organismen 18 tot 24 uur moet trekken voor gebruik. De thee kan zowel over de grond als over het gewas worden verspoten. In de bodem voorkomt de thee problemen met bodemziekten en schimmels. Op het blad werkt de thee als een bladbemester.

Foto: Soil-Tech Solutions, Biezenmortel

latie meegeven.” In de glastuinbouw wordt de thee dikwijls via de bevloeiing aan het substraat toegediend.

Bij verspuiten is er wel kans op verstopping van de spuitdoppen, waardoor naspoelen van de spuitmachine wel belangrijk is. Men kan het best een filter van ongeveer 0,25 mm tussen de tank en spuitboom gebruiken. Fijnere filters zeven een deel van de gunstige organismen uit, waardoor de werking van de thee vermindert.

Een bewolkte lucht is de beste weersomstandigheid om de thee te verspuiten. UV-licht breekt de micro-organismen af. Bovendien droogt de verspoten vloeistof te snel bij een felle zon, waardoor de plant en de grond niet de kans krijgen de bacteriën en schimmels op te nemen. Op warme, zonnige dagen is het beter vooral in de vroege ochtend te spuiten. Coonen: „Op zomerdagen is het daarom wel gunstig dat je het brouwsel met beluchting langer kan bewaren, we doen er dan echt wel een week of twee over om alle gewassen te bespuiten. We spuiten dan alleen in de ochtend, zodat de compostthee zijn werk goed kan blijven doen. Tot op heden zijn we daar erg tevreden over en lijkt het toch wel een beetje een wondermiddel.”

Ketura Haveman
khaveman@hortipoint.nl

Lees op www.deboomkwekerij.nl eerder verschenen artikelen over compostthee

Eerdere artikelen